

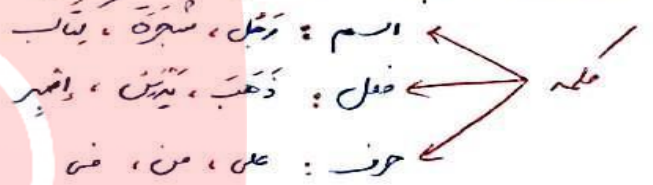
« باسمه تعالی »

درس اول :

سلام دوستان

مادر این درس مه خواصیم با « صیغه های افعال عربی » آشنا هستیم .

اما لازمه در ابتدای کار بدانیم که در زبان عربی یک واژه می تواند چند نوع تقسیم می شود :

* مِنْ ضمیم است که بِ لایه اولی در زبان عربی به سه نوع یعنی اسم، فعل و حرف تقسیم می شود .

اسم و فعل در زبان عربی این شرط را دارند که از حالت کسری تبدیل شوند یعنی قابلیت این را دارند که صرف شوند یعنی اسم، فاعل، مفعول و جمع می شود و فعل به ماضی، مضارع و امر تبدیل می شود و این یعنی تصریف اسم و فعل ؛ اما حرف در زبان عربی صرف نمی شود یعنی همیشه به

مادری درس

- صرف اسم ← ^{جمع} مخرج ، ^{ثبوت} مخرجن ، ^{مضارع} أخرج ، ^{ماضی} أخرجت
- صرف فعل ← ^{مضارع} مخرج ، ^{تفخیر} مخرج ، ^{مضارع} مخرج ، ^{ماضی} مخرج

* مدار فحیدن لغات بلاغه صیغه های فعلی عربی چهارده است :

حاضر	ماضی	امر	حاضر	ماضی	امر
مخرج	مخرجت	أخرج	مخرج	مخرجت	أخرج
مخرجن	مخرجن	أخرجوا	مخرجن	مخرجن	أخرجوا
مخرج	مخرجت	أخرج	مخرج	مخرجت	أخرج
مخرجت	مخرجت	أخرجت	مخرجت	مخرجت	أخرجت
مخرجت	مخرجت	أخرجت	مخرجت	مخرجت	أخرجت

گفتنی با فعل ماضی :

✓ فعل ماضی ؛ فعلی است که بر حالت یا جزای ولایت می‌کند که در زمان گذشته اتفاق افتاده است .

مانند : ذَهَبَ ؛ رَفَعَ
مانند : ضَرَبَ ؛ زَادَ

✓ فعل ماضی در زبان عربی به سه گروه تقسیم می‌شود :
غائب ، مخاطب ، متکلم

* فعل ماضی بر سه پایه از فعل مضارع و امر شناخته شود علامت های خاص خود را دارد که با بدین آنها می‌توانیم آن را تشخیص دهیم .

علامت های خاص فعل ماضی :

۱- ضمائر بیوسه فاعلیه ؛ ذَهَبْتُ ، ذَهَبْنَا ، ذَهَبْتُمْ ، ذَهَبْتُمْ

۲- حرف (ذَّ) ساکن که فقط در فعل ماضی یافت می‌شود . ذَهَبْتُ ، ذَهَبْتُمْ ، ذَهَبْتُمْ

۳- با توجه به علامت های گفته شده در بالا می‌توانیم که فعل ماضی در آغاز خود چیزی ندارد و تنها ضمائر فاعلیه بر آن می‌چسبند تا فاعل داشته‌اند . کار را تشخیص کند در گذشته از زوده غائب ، مخاطب ، متکلم تکرار می‌شود .

گروه آموزشی عصر

فعل ماضی به ۱۴ صیغه ی غائب ، مخاطب و متکلم تقسیم می‌شود :

www.my-dars.ir

فردکسر	غائب ؛
فردوا	مفرد
صَبْرًا (ها)	شخص
صَبْرًا (ها)	جمع
صَبْرًا (ها)	
صَبْرًا (ها)	

گفته : صیغه ی مفرد کسر غائب ماضی هیچ ضمیره بر آن افزوده نمی‌شود . ذَهَبَ ، خَرَجَ - ظَنَمَ
* کلمه ضمیره در آن پنهان است . ذَهَبَ = او رفته . ضمیره پنهان (هو) در آن وجود دارد .

مخائب :

مفرد	كَتَبْتُ (اَنْتَ)	مفرد	كَتَبْتَ (اَنْتَ)
ثنية	كَتَبْتُمَا (اَنْتُمَا)	ثنية	كَتَبْتُمَا (اَنْتُمَا)
جمع	كَتَبْتُمْ (اَنْتُمْ)	جمع	كَتَبْتُمْ (اَنْتُمْ)

خونث	كَتَبْتِ (اَنْتِ)
ثنية	كَتَبْتُمَا (اَنْتُمَا)
ثنية	كَتَبْتُمَا (اَنْتُمَا)

مكتوم :
 مكتوم مع وجهه كَتَبْتُ (اَنَا)
 مكتوم مع الغير كَتَبْنَا (عَنْ)

* حال فعل خرج را به صورت ماضی صرف می کشیم :

مخائب :	خرج	خرجت	خرجت	خرجت	خرجت
مخائب :	خرجوا	خرجوا	خرجوا	خرجوا	خرجوا

مای درس

- انواع فعل ماضی :
- ۱- فعل ماضی ساده : بیانگر رخداد یا کاری است که در زمان گذشته اتفاق افتاده و ارتباطی با زمان حال ندارد .
 معرفت : دانست ، شنید
 - ۲- فعل ماضی نقلی : بیانگر کاری است که در گذشته انجام شده و تا عین زمان نیز ادامه دارد .
 ترکیب ماضی نقلی = قَدْ + فعل ماضی (مؤذنب = زخمی است)
 - ۳- فعل ماضی استمراری : بیانگر کاری است که در گذشته به شکل مستمر و ادامه دار صورت می گرفته است .
 ترکیب ماضی استمراری = كان + فعل مضارع (مستمر = در حال)
 - ۴- فعل ماضی بعید : این فعل بیانگر کاری است که در گذشته دور یا خیلی دور حاصل شده است .

فعل ماضی بعید با ترکیب زیر حاصل می شود :

كان + (قد) + فعل ماضی : كان قد ذهب - رفته بودی

كان + (قد) + فعل ماضی : كان قد ذهب - رفته بودی

كان + (قد) + فعل ماضی : كان قد ذهب - رفته بودی

فعل مضارع : فعلی است که یا در حال یا گذشته است که در بیان حال یا گذشته آنجا می آید .
نَزَّهَبُ : می رود كَيْفُ : می نویسد

✓ فعل مضارع از فعل مانده ساخته می شود .

✓ فعل مضارع دو ویژگی خاص دارد :

۱- حروف مضارعه : حروف مضارعه در ابتدای فعل مضارع می آید و فعل مضارع ساخته می شود .

« ا - ت - ی - ن » ← این چهار حرف ، حروف مضارعه هستند .

به ساختن فعل مضارع زیر توجه کنید :

فعل مانده	+	حرف مضارعه	=	فعل مضارع
زحِبُ		نَزَّهَبُ		نَزَّهَبُ
خَرَجُ		تَخْرُجُ		تَخْرُجُ
نَصْرُ		أَنْصُرُ		أَنْصُرُ
فَرَحُ		فَرِحَ		فَرِحَ

۲- حروف صمه، نکه و ساکن یا حرف (ن) در انتهای فعل :

فعل مضارع صریح است و در انتهای فعل ما حرف صمه، نکه یا ساکن یا حرف (ن) را می بینیم

نَزَّهَبُ	نَزَّهَبُ	نَزَّهَبُ	نَزَّهَبُ
صمه	نکه	ساکن	حرف (ن)

www.my-dars.ir

نکته : اگر فعل از فعل مضارع حرف نامیه یا جاربه باشد فعل حرف صمه می آید و یا حرف (ن) دارد .
نَزَّهَبُ نَزَّهَبُونَ نَزَّهَبَانِ نَزَّهَبِينَ نَزَّهَبِي نَزَّهَبِي

نکته : اما اگر حرف مضارعه قبل از فعل مضارع بیاید فعل مضارع در آخر «نکه» می آید و یا اگر حرف (ن) داشته باشد آن حرف «ن» حذف می شود .

حروف مضارعه : أَنْ ، لَنْ ، كَسْ ، وَذَنْ و ... (این حروف با حرف مضارعه می آید)

استاد : استاد مریم یادگاری

مبحث : آموزش تفصیلی درس اول عربی دهم دبیرستان

نحوه نقل حای منضوب :
لن یذهب - أن یذهبوا - لن تذهب - کن تذهبیا - واذن تخرجوا

نکته : اگر بر سر نقل حای مضارع حرف جاریم باید قبل مضارع مجزوم ما شود و حرف «ن» حذف شود.
حروف جاریمه : کم ، ما ، لائمه و ... (این حرف جاریمه باعث جزم نقل مضارع و حذف حرف «ن» می شود)
نحوه نقل حای مجزوم :

کم تذهب - کم تذهبوا - لا تذهب -

* فعل مضارع نیز بر پایه نقل حایم که مرده تقسیم می شوند
تقسیم نقل مضارع به ۱۴ صفتی غایب ، مخاطب و معلوم :

غایب
مخاطب
معلوم

غایب :
مذکر
مؤنث
جمع

مذکر
یذهب
تذهبان
یتذهبون

مخاطب :
مذکر
مؤنث
جمع

مذکر
تذهب
تذهبان
یتذهبون

مؤنث
یتذهبن
تذهبان
یتذهبن

معلوم :
مذکر
مؤنث
جمع

یتذهب
یتذهبن
یتذهبون

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-da

فعل امر! بیاگر دستور یا امری است کہ بہ شخصہ در دہم تا کن! انجام دہرہ

✓ فعل امر از فعل مضارع ساختہ میشود .

برای ساختن فعل امر باید کارخانہ زیر را انجام دہیم :

- ۱- حذف حرف مقدمہ از آغاز فعل مضارع
- ۲- اضافه کردن حرف ہمزہ ، آغاز فعل مضارع (در صورتیکہ حرف بعد از حرف مضارع ساکن باشد)
- ۳- جزم کردن آخر فعل مضارع یا حذف حرف لان .

تَذَهَّبُ ← ذَهَبُ (چون حذف ساکن است ، اضافه کردن حرف لام است) اِذْهَبْ ← بَرِهْ
اُخْرِجْ ← اُخْرِجْ ← خَارِجٌ
تَسْعَمُ ← تَسْعَمُ (چون حرف اول حرکت دارد ، نیازی نیست کہ حرفہ امر آورده شود) . وِئَسْ بَرِهْ
تَلْبَسُ ← التَّبْ بَرِهْ
تَرَهَّبَانِ ← رَهَبَا (حذف حرف لان) بَرِهْ (سعادتنا)
تَذَهَّبُونَ ← اذْهَبُوا بَرِهْ (سعادتنا)

فعل نکرہ : فعل نکرہ ہم ترہرہ ساختن فعل امر است ؛ زیرا ہا در این نوع فعل از خواصہ من خواصہ کاری! انجام ندهد .

برای ساختن فعل نکرہ از حرف ((لا)) ہم استفادہ میکنیم و آخر فعل را ہمزہ ام میزنیم .
تَذَهَّبُ ← لا تَذَهَّبُ (نکرہ)

تخرجون سے لا تخرجوا (خارج نہو)
www.my-darst.ir